

Nro 35.

A' FELS. R. TSASZAENAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBOL.

*Költ Bétsben Octobernek 29-dik napján 1793.
esztendőben.*

Frantzia Ország.

Az őszi *aequinoctiumban*, avagy napnak és éjnek egyenlőségekor tétellett múlt esztendőben Frantzia Ország közönséges társasággá; ettől kezdik a' patriotáknak fejeik, az esztendőket, hónapokat, heteket, és napokat is számiálni, mint-ha már mozdúlhatatlanná tették volna köz társaságoknak fundamentomát. A' N. Gyűlésnek legközelebb tett rendelése szerént, a' minden napi dolgoknak folytatására, meg hagyatott ugyan az idő régi számlálásának módja; hanem a' közönséges polgári, és törvényes dolgokra nézve, mindenek a' Frantzia új kalendáriom szerént fog-

nak folytattatni. Ezen új kalendáriom szerént is éggymáshoz hasonló, 30 napokból álló hónap. Isten az elzúendőben, a' fean maradott 5 napok pedig, a' mint már egy ízben jelentettük, közön-séges áhétatosságra rendeltettek. Sem a' hónapoknak, sem a' napoknak nem lesznek olytán neveik mint voltak eddig, hanem csak szám szerént fognak nevezetni. Minden hónapban három 10 napból álló tízed lesz, ezeknek sem lesz semmi különös nevek, hanem csak ez: 1. 2. 3. dik. Minden negyedik elzúendő *Frantziá*-nak fog nevezetni. A' napok sem órák, hanem tízedek szerént fognak meg határozatni. Illyetén alacsony dolgokkal töltik a' Frantzia nemzetnek előjárói idejeiket, mintha fontosabb dolgokra nem vehetnék elméjeiket. Ebből is ki tertzik alacsony és álhatalon characterjek, a' terminézetli hájandósága, melly többre a' dolgoknak felső líne körül szokott foglalatoskodni.

Oct. 3. dik napján végeztetett el *Brissóthnak* és társainak processusok, mellynek fel olvastatása három egész óráig tartott. Leg kiváltképpen, a' tulajdonítatik nékie vétkül, hogy *Dumuriert* a' ministeriumba bé vitte; (úgy hatatik, hogy ez a' bújdosó tsillag *Szebenben* (Erdélyben) meg fogtatott volna, de bizonyosan nem tudatik ő legyen é, vagy más); hogy az Európai hatalmaságok ellen hadat indított; hogy a' *Vendei* olz-tályban ő támasztotta a' hazafiak között való háborúságot; hogy a' királyi méltóságnak vissza vitelén gondolkodott, és így haza árúlvó volt. Ő's vele égyütt 47 képviselők, kik között vagyon *Egalité Filép* is, a' Revolucionális nélvó széknak által adattak, olly véggel, hogy minden fejeltek nélkül halálos sententzia mondattasson fejeltekre. Más 54 deputatusok pedig áristomba tetettek azért, hogy múlt *Juniusnak* 6. dik és 19. dik napjain ellene mondottak, a' *Máj.* utolsó napján történt revolutió ellen, a' mellyen t. i. a' N. Gyűlésnek hegyi része győzedelmeskedett a' völgy részén, és így tetemesen meg sértették a' Nemzeti

Gyűlésnek igaz, valóságos, és meg ronthatatlan hívségű tagjait.

Minekutánna az újjabb Frantzia Financierek, az az, a' Kr. K. társaságnak kints tarát igazgató személlyek, égyügyü módját találták volna ki annak igazgatásának: világosságra jöve, melly témérdek légyen annak adossága, mellyet jövő *Juliusig* lehetetlen meg határozni. Mindazáltal e' következendőket mostan is tudjuk: 1. Hogy a' fel nem mondatható constituált, az az törvényes adosságnak éftendei interese 89 millió 888 ezer 365 livrára megyen. 2. A' fel mondható, és magában az Országban fizetendő adosság 415 millióm 945 ezer 312 livrából áll. 3. Idegenektől fel vételet, és fel mondatható adosság 11 millió 956003 livrát teszen. 4. A' Revolutiónak kezdetétől fogva, 625 millió 706309 livrát vett fel költsön a' N. Gyűlés. 5. A' király képevel meg jegyeztetett, és így el töröltetett assignátak 558 millió 624000 livrára; a' folyamatban lévő assignátak pedig 3000 millió 222053 livrára mennek. Ezekből világos; hogy témérdek jövedelme vagyon ugyan a' tántorgó Frantzia respublikának, a' koronához, a' királyi hertzegekhez, az el óltatott papi rendekhez, Érsekségekhez, püspökségekhez, és hazájokból ki költözött Frantziákhoz tartozó ingó és ingatlan jószágokból; de vagyon adosságok is anynyi, mellyet nem egy hamar fog a' nemzet ki irtani, vagynak olyanok is, mellyeket, a' miképpen a' jelenvaló környülállások mutatták, a' *Parisi* nagy harang fogja meg fizetni.

Oct. 9-dik napján egy oly végzés hozatott a' N. Gyűlés által, a' melly nagy ösztöne leszen a' Frantzia köz társaság zsákmányozó hajóinak fel gerjesztetésekre. E' szerént az el rabóltatandó ellenséges hajók az el rabloké lesznek: úgy mindazonáltal, hogy a' köz társaságnak jussa leszen az hajóknak pénzen lejendő meg vételekre, s köz szolgálatra való alkalmaztatásokra. Egy 90 ágyús linea hajóért 5000; 80 - 64 ágyús hajóért 4000; minden magános ágyúért 200 livra

fog fizettetni. Minden el süllyesztetendő avagy meg égettetendő linea hajónak ágyújáért 600 — minden el süllyesztetendő, vagy semmivé tétetendő fregattának, 's más kisebb rangú hajónak ágyújáért 400 livra jutalom fog adattatni. — A' nyereségből a' Frantzia Admirál 7; a' hajós kapitány 6; és minden hajós legény egy részt fog venni.

A' vért szomjuhozó Revolutionális szék Oct. 7-dik napján 4 személyt küldött *Marát* után a' más világra, ezek között volt *Gorsás* a' N. Gyűlésnek égyik volt tagja, a' ki is, a' múlt *Május*nak utolsó napján történt revolutiókor *Páris*-ből elébb állott. Azzal vádoltatván, hogy ő fő oka lett volna a' szerentsetlen királyi familiának a' *Tempel* fogságból való ki szabadításában, jutalom tétetett a' fejére; még is vissza méréfzeltt *Páris*ba menni, és kedvesével égyütt a' revolutionális kertben sétálgatni, holott meg is fogattott, és kevés tzeremoniát tévén vele a' revolutionális szék ki mondotta fejére az halálos szentenziát. Egész bátorsággal lépven fel a' véres teatromra, ártatlannak lenni mondotta magát, feleségét, gyermekeit a' népnek kegyelmébe ajánlotta, 's végtére meg ölelvén gyontató papját, maga bé helyhezette magát a' *Gvillotinába*.

Ennekelötte sohol sem volt a' gyönyörűség leányinak olly divattyok, mint *Páris*ban. — Seregenként jártak estvéként a' közönséges sétáló és mulató helyeken.

Néhány közönséges levelekből azt olvassuk, hogy ezeknek szerentséjeket is meg irigylette a' *Párisi* polgári előjáróság, és nemcsak azt tiltotta meg, hogy estvéként az utzákon ne járhassanak; hanem égyfersmind azt is, hogy még nappal se mutathassák magokat a' közönséges sétáló és mulató helyeken.

Egy közönséges levél azt adja tudunkra, hogy *Gaston* a' Royalistáknak fő kormányozója

két hajós tiszteket küldött, igen fontos okokra nézve *Londonba*. Ugyan ezen lelvélelől tudjuk, hogy az ő hadi serege 160 ezer főre megyen, és igen jól fel vagyon fegyverkezettve; 150 ezernek flintája és bajonétája vagyon, 10 ezernek pedig hegyes dárdája. Ennekélette 12 vagy 15 ezer linea seregi (igy neveztetnek Frantzia Országban a' rendes és állandó seregek); ezek is elég dolgot adhatnak a' patriota seregnek; hát még az ellenek hadakozó hatalmasságoknak fegyverben gyakorlott vitéz seregei.

Fülébe menvén a' N. Gyűlésnek, hogy az Anglusok sok féle erőszakoskodást, és kegyetlenségeket vívznak végbe *Tulonnak* lakosai ellen, (NB. a' *Jakobinusoknak* értelmek szerént); álhatatosan el tökélette magában, hogy azért az egész Anglus nemzetet bosszút fog állani. Arra való nézve a' közönséges jóra vigyázó commissiónak javaslása szerént ezeket határozta meg.

1. Minden Angliában, Scociában, Hyberniában, Hannóverában, és más Anglusokhoz tartozó tartományokban készült manufacturák, egytálylyában ki tiltatnak a' Frantzia köz társaságnak kebelélelől.
2. Minden Frantzia harminzadosoknak kemény büntetés alatt parantsoltatik, hogy semminémű Angliai portékát bé ne bortsássanak.
3. És valaki közülök ezen végzésnek tellyesítését el múlatándja 20 ezrtendeig való vasra büntetessen.
4. Valaki Angliából, Scociából, Hyberniából, Hannóverából, valami portékát viénd, vend, és viselénd, hasonlóképpen 20 ezrtendeig vasba járjon.
5. Akár kereskedő akárki más legyen az, a' ki áruló bóltya eleibe azt a' jelentést tejéndi, hogy nékie Angliai portékája legyen el adó, pyanusnak tartatik, 's mint olyan tömlötze vettetik, sőt
6. Még azok is 20 ezrtendeig való tömlötze itéletnek, a' kik vagy újság leveleikben, vagy másképpen jelentést tenni méészeléndenek, arról, hogy itt vagy amott Angliai portéka vagyon el adó.
7. Minden Frantzia Országban, avagy ahoz tartozó tartományokban la-

kó, avagy tartózkodó Anglus király jobbágya fogtasson meg. 8. Minden Angliai, Scóciai, Hiberniai, Hannóverai s. a. t. jobbágyoknak Frantzia Országban lévő ingó bingó örökségeik fogtaltassanak el a' Frantzia nemzet számára. 9. A' melly előjárók leg o'ttan ezen végzést végben nem viéndik, 10. ezttendeig tömlötzben üllyenek. 10. Hasonlóképpen büntetessenek azok meg, a' kik vagy az Anglus királynak jobbágyait, vagy azoknak jószágait el titkolándják.

Nagy Britannia.

Londonból hozzánk érkezett tudósítások szerint, két ízben indúlt ki Lord Hoove a' Torbay ki kötő helyből (Torbay Darmouth városával által ellenben lévő tenger kebele, holott III. Wilhelm Orániai herczeg, és Hollándiának helytartó Fejedelme, 1688 ezttendőben, leg elsőben az Anglus földre ki lépett, II. Jakob király ellen menvén segítségére az Anglusoknak) de mind két ízben vissza kellett néki oda térni az ellenkező tengeri szelek miatt. — Dublinba Oct. 3-dikán érkezett egyy Amerikai hajós kapitány, a' ki azt a' hirt vitte oda, hogy el nem pártolt ugyan meg Burdó a' Párisi N. Gyűléstől, hanem igen közel vagyon hozzá, mellyre leg nagyobb ózttöne a' kenyérnek és másféle eleségeknek rendkívül való szüksége. Nem hogy meg bővitetett volna az oda való polgári előjáróknak tett rendelések által a' kenyér; sőt még jobban meg szűkítetett. Ezt is hozzá tette, hogy három lisztes hajók érkezvén oda, kéntelenitettek assignatákért adni arújokat, mellyekért senki sem akart nékik kézz pénzt adni, engedelmet kérvén a' N. Gyűléstől, hogy szabad legyen nékiek azon assignatákon bört, és pálinkát vásárolni, mellyre azt a' választ nyerték, hogy sem bört, sem pálinkát nem szabad nékiek az országból ki vinni.

Hadi Történetek.

Minekutánna a' Bétsi hadi Cancellária ki ad-
 ta, és hofizasan le iratta volna a' győzhetetlen
Weisenburgi lineának Octob. 13 dik napján Gróf
Wurmser lovas hadi vezér által tett Szerentsés ál-
 tal törettetését: nélkülük is Szerentsének vagyon
 ezen igen nevezetes történetnek E. O. való köz-
 lésére. Tartsuk meg előre, hogy a' múlt száza-
 dokban, Izabad Német Birodalombeli város volt
Weisenburg, és tsak 1697-ik elztendőben Szerzett
Rüzvigi nevezetes békesség által engedtetett a'
 Fraatzia koronának, holott 1746 dik elztendőben
 igen erős, és ekkorig győzhetetlen sántzokat, és
 bástyákat építettett XV Lajos Frantzia király. —
 Ebben az erős lineában helyeztették a' Frantzia
 patrióták reménységeket, 's úgy gondolkoztak
 mindnyájan, hogy bátoregész Európa oda vony-
 nya is erejét, még sem vehet azon diadalmat. —
 Melly igen meg tsalátkoztak légyen reménységek-
 ben, elegendőképen meg mutatta e' folyó hól-
 napnak 13-dik napja. — Ezen győzhetetlen li-
 neának lejendő meg győzetésére 6 colonnéra osz-
 totta fel Gr. *Wurmser* a' kormányára bizatott
 Császári Királyi hadi seregeket, az *elsőt Wal-*
deck hertzegre; a' *másodikat Hotze* Gen. Májor-
 ra; a' *harmadikat Jelachich* Gen. Májorra; a' *ne-*
gyediket Mészáros Gen. Májorra; az *ötödiket F.*
M. L. Gr. Kavanaghra; az *hatadikat* Gen. Májor
Kospothra bizta; *Condé* hertzegnek serege a' töb-
 binek bal szárnyára állitatott, és ez a' *hetedik* co-
 lonné volt. — Az *elsőnek* azt parantsolta, hogy
Blittersdorfnál mennyen által a' *Raján*, foglal-
 lya el *Selzet*, és a' *Motterni* tetőkig előre men-
 vén, kaptsoillya magát öszve a' *harmadik* colon-
 néval, és hogyha *Lauterburgba* venné magát az
 ellenség, eggy részével zárna azt bé, más réz-
 pedig venné hátúl a' lineákat.

A' *második* colonnéra a' vala bizattatva,
 hogy *Birwald*, és *St. Rémesi* malom között men-
 ne által a' *Lauter* vizén, állapodna meg *Schlacht-*

haldnúl, és egy része fűrná magát *Lauterburgig*, más része lenne segítségül *Waldeck* herczeg colonéjának a' *Rajna* vizén való áttal menetében, és *Seluchich* Generál előbb leendő menetelének, kivel annakutánna ölzve kellene magát kaptsoini.

A' *harmadik* colonné foglallya el a' *Lauterburgnúl* lévő végső redutát, az ellenségnek körül sántzolt tábori helyét, kaptsoiná magát ölzve az *első* colonnéval, 's foglalná el a' *Bienwaldot*, és segítené az *első* colonnénak egy részét *Lauterburgnak* szemén való tartásában.

A' *negyedik* colonné két osztályra osztatot, mellynek egyike *Nagy Steinfeldhez* és *Kapsweilerhez* küldetett a' *Frantziáknak* az erdőből való kiüzetésekre, a' másik résznek pedig a' vala meg hagyattatva, hogy kiss és nagy *Steinfeldnél* támadná meg a' *Frantzia* redutákat és battériákat, még pedig bajonétákkal, és mind a' nevezett falukat, mind alsó *Otterbachot* foglalná el.

Az *ötödik* colonné ütöe alsó *Otterbachra*, és az ott lévő sántzokra. — A' *hatodik* rontana *Haftele* és felső *Otterbachra*, 's lövöldözné a' *Haftelei* sántzokat.

A' *hetedik* colonné két részre osztollyon fel, az égyik *Wiomini* Generál alatt *Bergzäbern* felé, a' másik maga *Condé* herczeg alatt *Dörnbach* felé mennyen, 's foglallyák el az ott lévő hegyeket.

Ennekfelette, hogy annyival szerentsésebb ki menetele léayen a' fel tett izélnak, előre meg hártározott, hogy a' *Weisenburgi* lineának közöséses meg támadtatások előtt harmad nappal ütöe a' *Brunsvigiai* herczeg a' hegyek közt lévő *Frantziákra*, üzné ki őket a' *Bundenthal* és *Lenbach* tanyájokból, Oct. 13-dikán menne *Wertig* előre *B. Stein* Gen. Lájnán; a' *Svéviai* kerületeiből lévő seregeknek vezére pedig vizsgálódna a' *Rajna* jobb partján.

Minekutánna ezen rendelések meg tétettek, és ki ki az utólsó pontig véghez vitte volna a'

reá bízott dolgot. Octob. 13 dik napján reggeli ötödfél órakor közönséges jelt adatott Gr. *Wurmser* három haubitx gránátoknak a' levegő égbe lett lövettetése által. Halván ezen jel-adást a' ki rendeltetett colonnék, mellyek már annakelőtte két órával az utolsó strázsáig nagy tsendességben ki mentenek, egyszersmind reá rohantak az e lenségre. Minthogy pedig a' leg súlyosabb dolog, úgymint a' nagy *Steinfeldi* redutának ostromlása, és meg vétetése kedves hazánkfiára vitéz *Mészáros G.* Májor úrra való bizattatva, erre függelztette leg inkább a' fő kormányozó vezér Gr. *Wurmser* maga szemeit. Ezt a' negyedik colonnét két osztályra osztotta fel az említett Magyar hős, az első *Souel Pellegrini* regementéből való Obesternek vezérlése alatt csak hamar ki üzte az ellenséget a' *Bienenvaldi* bé vágatott fák között, hanem két Frantzia sántzra bukkanván az erdőben, mind ő maga, mind *Brentanó* és *Fluk* kapitányok, 's velek égyütt 37 ember agyon lövettek; *Vadnianszki* kapitány, *Rozmadowski* fő hadnagy, *Otkolek* all hadnagy, *Paska*, *Keldner*, és *Litomiski* zászlótartók, 's velek égyütt 340 ember keményen meg sebessitettek.

Ezen véletlen, de hirtelen történt veszteség után, *Holbeim* fő Strázsamesterre bizta *Mészáros* Gen. Májor az első osztálynak kormányát, és az ellenségnek meg támadtatását, a' ki a' Horváth Osztági végbeli katonáknak két osztálya által segítettvén, szerentsésen ki üzte a' Frantziákat a' nevezett erdőből.

Mészáros Gen. Májor colonnéjának második osztályával *Kovachevich* Obester támadta meg a' *Scheid* nevű falut; az alatt míg B. *Laudon* Obester, és *Arnsvald* fő Strázsamester, két batallion gyalogsággal, mind az első, mind az az után következő Frantzia sántzokra ütöttek, a' honnan égyyszeribe ki is üzték ökemeket. — Nem kevés segítségekre volt nékik *Leopold* fő hertzeg huzár regementének égyik divisiója, mellyet B. *Szentkereszti* Oberstlájúnánt, és *Bajalits* kapitány

vezérlettenek. Eggyfzersmind Gr. Gyulay gyalog magyar regementének két bataliónuya is Oberter Kempf vezérlete alatt fel hágtak a' győzhetetlen redutákra, és Piatsek Oberstlajtnánt úr kormánya alatt lévő Erdödi regementének egy divisiója által segítettén, kiss Steinfeldnél, és alsó Otterbachnál állott Frantziákat hátúlról kerítették. Ilyenképpen el foglalták azt a' redutát, melyet nemcsak önnön maga a' természet, hanem a' mesterség is annyira meg erősítették, hogy abban bátorságosnak lenni gondolta magát az ellenség, kik közzül, 10 nagy kaliberű ágyúkkal, és két haubitzával éggýűtt, 200 estenek a' győzedelmeseknek kezekbe. Ezt a' szerenités történetet mingyárt tudtára adta Gen. Májor Mészáros, fő hadnagy Lang adjutánsa által Gróf Wurmscrnek. Nem le írni, de még tsak ízóval ki mondani sem lehet azon rendkívül való örömet, mellyet e' nem reménylett szerentse, mind a' kormányozó vezérben, mind a' győzedelmeskedett vitézekben szerzett, a' kik száros Ellyen a' Császár! Ellyen Mária Therésia! kiáltással harsogtatták a' levegő eget. Leg ottan maga is Steinfeldhez meuvén Gróf Wurmscr, ölzve kapsolta a' negyedik és ötödik colonnét, és felső Otterbach felé küldötte a' hatodik colonnének segítségére. A' mint fellyebb említettük, Kospóth Gen. Májornak kormányára vala ez az utolsó bizatlatva; a' ki is éggýűelhány könnyű és nehéz batériákat hanyattatván fel, keményen lövöldözette az ellenségnek redutáit, és bátor ezek sem halgattanak, mindazáltal tsak ugyan ki üzetettek azokból. Elzre vévén Generál Kospóth, hogy a' Dörnbachból ki üzetett Frantziák a' felső Otterbachban lévőekkel ölzve kapsolták, és keményen védelmezték volna magokat: két batalión gyalogságot, és egy escadron vasasokat küldöit a' felső Otterbachú szöllök alá, a' ki is öldatáság vévén az ellenséget, nemcsak ki mozdította helyekből, hanem eggyfzersmind sokakat le is szózt közzülök.

Maga meg vallya Gróf *Wurmser*, hogy a' *Condé* hertzeg serege mindent végbe vitt, a' mit egy vitéz seregtől lehetet kívánni, és várni; e' rontott *Bergzäbernre*; ez ütött *Dörnbachra* két Erdélyi batallionnak, u. m. *Péchi* fő Strázsamester vezérlése alatt egy Székely, és egy Oláh batallionnak segítségek által; 's olly viézi módon viselte magát, hogy az ottan lévő erős redutából kéntelen vólt az ellenség ki menni 's az hegyek közzé vonni magát. Ide is utánna ment a' *Condé* hertzeg serege, és mind addig üzte őket, valameddig tökéletesen öízve nem kaptsolhatta magát a' Cs. K. seregekkel. *Condé* hertzegnek fia, és unokája, úgy nem külömben az ezen seregnél lévő Frantzia nemesek rendkívül való példáját adták vitézségeknek.

Azonközben szüntelen való ágyúzás, viaskodás, és Frantzia sántzöknak egymás után lett el vételek közt egészlen *Weisenburgig* ment a' negyedik, ötödik, és hatodik colonné, mellyeknek fő kívánságok e' vala, hogy még azon nap birtokokba ejthessék *Weisenburg* városát. Ahozképest mingyárt fel is kérte azt Gr. *Wurmser*, a' honnan azt a' választ vette, hogy egyedül fegyvere 's hatalma által juthatna annak bírására. — Így lévén a' dolog, azt parantsolta a' *Condé* hertzeg corpusának, hogy a' hegy között menne a' város felé, egy colonnét pedig a' *Lauter* vizéhez rendelt olly véggel, hogy a' hegyen lévő Frantzia redutákat lövöldözné. Ezen végét el érvén, keményebben kezdette *Weisenburgot* szorongatni; de mivel így sem akartak a' városbeliek a' szép szónak engedni, bé lövette Gróf *Wurmser* a' kapukat, és minekutánna egynéhány batallion fel hágott vólna a' köfalakra, estvéli 6 órákor fel adattatott maga a' város is.

Mint hogy a' többi colonnék, a' három haubitza gránatokkal adattatott jelt, távól lételek miatt sem nem láthatták, sem nem halhatták: ahozképest egyedül a' meg határozott órán kezdettek az ellenség meg támadásához. — —

Minekutánna a' második colonnének vezére *Hö-
oze* Gen. Májor Gr. *Eszterházi* fő Strázsamestert
néhány gyalog és lovas osztályokkal ki küldötte
vólna olly véggel, hogy fel nyilt szemekkel vi-
gyázza a' Frantziáknak mozdulásaikra, *Lauter-
hez* menni parantsolta Gr. *Gyulai* Oberstlájtinán-
tot, a' ki nem gondolván az ellene lövődözöttet
kártátsóknak, és apró fegyvernek hevével, a' *Lau-
ter* vizéhez ment, a' sántzra fel hágtott, 's ki üz-
te onnan az ellenséget, a' kit *Leopold* fő hertzeg
regementének fő Strázsamestere *Ürményi* úr üzö-
ben vett, 's a' mint lelietett, huzár szablyájával
apritotta. — Ugyan akkor által ment *Borsos*
Oberstlájtinánt *Wáldeck* dragonyosainak egy di-
visiójával, és *Solms* hertzeg a' *Haffzus* huzárok-
kal a' *Lauter* vizén, és a' nagy serénységgel vette-
tett hidakon a' gyalogság, a' kik öszve vetett
erővel fogván a' lineáknak ostromlásához, egész-
len *Lauterburgig* vissza szoritották a' patrióta se-
regeket. Még is mindazáltal dél utáni három
órákor újjobban ellenkezo kezdetek gyözedel-
mes seregeinkel, és a' Császár nevét viselő gya-
log regimentnek két batallionnyát vissza is szori-
tották; hanem bezzeg bé fizettek nekik a' *Wál-
deck* hertzeg dragonyosai, és a' *Haffzai* huzá-
rok, a' kik nemcsak zürzavarba vitték őket, ha-
nem egészen meg is verték, 's széllyel szórták.

Valamint az eddig említett colonnék, úgy a'
Jelachich Gen. Májor colonnéja is végre hajtotta
a' reá bízott dolgot, nemcsak az által, hogy
a' *Lauterburgnál* lévő ellenséget meg zavarta,
hanem az által is, hogy mind az ott lévő lineá-
kat, mind magát a' várost el foglalta, onnan a'
Frantziákat ki üzte, és nem keveset küldött kö-
züllök a' más világra. Méltó hogy ezen emléke-
zetes nap, mellyen nemcsak a' győzhetetlen *Wéi-
senburgi* és *Lauterburgi* lineák, hanem e' nevezett
két erős város is térdet fejet hajtottak a' két fe-
jú sasnak, arany betűkkel irattasson bé az Aus-
triai krónikákba.

Folytatását másszorra hagyjuk.

Magyar Ország.

Tek. Mártonffy István Úr, T. Hont Vármegyének fő Notáriussa illetően Ordtiót mondott Mélt. Gr. Koháry Ferentz Úr ő Nagyságához, örökös és fő Ispánságába lett bé iktattatásakor:

Méltóságos Gróf, örökös Fő Ispány, királyi Komornyik, 's Helytartó Tanácsos, Nagy, Jó, Kegyes Urunk!

Noha kedves eleinknek sok renbéli szép végzéseit mai napig is méltán tiszteljük, de mindazok között szereztes emlékezetet hagy amaz is, melly által hazánkban tisztviselő hivatalokat jobbára, a' főbb vezérléseket pedig majdan mindnyáját királyi kegyelem alá hódította.

Mert tulajdona az uralkodó fejedelmeknek, hogy ki lássák roppant birodalmaiknak leg kissebb szegletiben is hibáját, pótolják szükségét, nevellyék boldogságát.

Nyilván tapasztalljuk ezt Felséges Urunkban, ki számtalan munkálódásai, 's szűnés nélkül való fáradozásai közt, hadi népeinek jól ölzve rendelkezésével, nemcsak országait irigy ellenségei ellen védelmezni magát elegendőnek lenni tapasztaltatya, de itthon is azon fogyatkozásunkat, melly jó emlékezetű Mélt. Gróf *Koháry Ignátz* úr halálával elő fordúlt, helyre állítani, 's arra Nagyságodban azt, kinek szinte Megyénk kormányozására jussát, 's illendő méltóságát esmeri, választani méltóztatott.

De méltán is, mert Gróf *Koháry* ház hajdani, és ditsőséges Nemzete, Ország Birák, belső titkos Tanácsosok, fő Kamarások, hadi vezérek, *Hontban* örökös mását sűrű kedves Fő-ispányok. Nem szükség azoknak sűrű nyomain tavoznunk.

Tudjuk szomszéd *Bars Vármegyének* Vezekény mezeit immár ez előtt népiben vassal pusz-

litott városiban, faluiban, tüzzel rongált hazánk
nak ügyét támogatta első *Koháry István*, és mi-
nekutánna győzedelmről győzedelemre járt, ugyan
az említett izomzéd Léva táján ütközetekre kén-
telenítette eilenségét, 's életével áldozott bajnok
vitézait idővel előzte.

Es hogy el halgassam ama nagy hadi vezért
Gróf *Koháry Pétert*, 's első *Istvánnak* fiát *farkast*,
ugyan ennek második fia, hasonlóképpen
István a' Fülöki várnál jeles vezérléséért, 's ki-
rályához szűz hűségéért hollaszab ideig raboskod-
ván, tudókiött végtére, 's Ország Hírói méltó-
sagra emeltetvén, Izerzette ezen Megyének is
örökös Főispányságát.

Köverték ennek példás nyomait *András és
Miklós*, mind ketteje Megyének kedves előjá-
rói, 's hazánk hadi vezérei.

De sem időm, sem izéloom akár törvényeink
fejezetéből, akár országunk jelesb történetes írá-
siból Gróf *Koháryak* ditsóult hamvait rendre tsu-
dálnom.

Ezeknek unokája Nagyságod, férfi kora első
zsengéjében, már is úgy vette fel régi fényes
eleinek halhatatlan nyomait, hogy hasonló elő-
meneteleit minden tekintetek, minden környülál-
lások jövendőik.

Meg esmérte még bódlog emlékezetű másó
dik *József* Nagyságodnak buzgóságát, jobbakra ké-
szült indúlattyát, 's ezeknek fel serkentése okáért
udvari Cancelláriájához alkalmaztatta. Második
Leopold pedig ott fettyebb emelvén Nagyságodat,
nyújtott a' méltóságos hivatalokra több just. —
Nem is sokára hagyódott függőben királyi ke-
gyelmének reménysége, mostan ditsóségesen ural-
kodó fejedelmünk szemlélt nagyságodban főbb 's
terhesb tiszviselésekre, 's igazságnak ki szolgálta-
tására eleven erőt, tökéletes készségét, nagy te-
hettséget, ugyan azért helytartói Tanácsosnak vá-
lasztván, kevés idő múlván mostani, 's jövendő.

béli javunkat égyben látván, Megyénk fő igazgató örökös székébe ültetni méltóztatott.

Régi ideje, hogy eleink e' Méltóságos Ház örökös Fő ispányi igazgatásának engedelmességek, 's birtak állandó Szerentséjeket.

Felséges gondviselés az, melly Megyénk határait kardos orofzlánokra bizta.

Nem újság mi nállunk Nagyságod, 's azért ohajtott érkezésivel nem is szünetik újra boldogságunk, hanem előbbi hanyatlásából csak tér.

Szerentsések e' Ns Megyének minden Rendei, mert módjok Nagyságoddal is meg esmértetni a' Felséges udvarhoz természeteket, égykorú szüz hiveségeket, Nagyságodhoz tisztelő hajlandóságokat, másokhoz szíves atyafiságokat, az adó-fizető néphez tápláló jámborságokat.

Szerentsések vagyunk mi is a' köz jónak szolgálai, mert hivatatalunkat annál inkább dúséretesen visellyük Nagyságod vezérlésével, a' ki itt ugyan arra való öltönünk lessz, fellyebb pedig ártatlanságunk fenn tartója.

Szerentsések vagyunk minnyájan, mert Nagyságod érdemünknek ajtaja oda tekintetve is, hogy minekutánna nagyobb méltóságai fellyebb emelik, akkor és ott is pártfogó emiékezetét reménylhetjük.

Minden részről tehát táplál erős birodalmunk, hogy valamint mai nap foglalt örökös székében, 's az által minden régi 's gyökeresen birtokos vérinek szármozását Nagyságod folytatva ékesítette: úgy Megyénknek határait, szabadságait, mind azon széknek szoros tulajdonát, velünk közönséges örömére nemcsak vezérteni, de viszontag különösen ékesíteni, 's végig terjedő kedves emlékezetére boldogítani fogja Nagyságod. Kinek már is hozzánk járuló hajlandóságát, 's kegyességét tapasztalván, éppen nincs kétségünk, hogy azt ez után is ne esmérjük. Ajánljuk tehát ma-

gunkat Méltóságos jóvóltaiban, 's szívesen ohaj-
tyúk: Elyen Nagyságod frissen, és sokáig szertu-
tsesen!

Somogy Vármegyéből. — Lengyel Thotiból:
10 ik Octob. írja egy érdemes jó akaró, hogy
mint Sept. 22-ik napját követett éjjel a' sebes es-
sőzés közt, a' Méltóságos Uraságnak három kazal
fűzőjében bé ütvén a' ménkö, mind ezeket, mind
kusuritzával tellyes tsürét meg emészlette. Ezen
Méltóságos úr maga kedves magzatait bátorsá-
gosabb helyre vitte, maga pedig a' Méltóságos
asszony mind addig, míg a' tűz tartott, térdén
álya, 's ki terjesztett kezekkel imátkozott, és a'
midőn a' tűz a' tal meg emészterett jóllága hantvá-
nak izemlélésére ment vóna, nemcsak nem zúgo-
lódott az Isten sújtoló kezei ellen; sőt inkább
tellyes meg nyugovással lévén, így szólott *Job-
bal*. Az Úr adta, az Úr el is vette, áldott lé-
gyen szent neve érette.

Borsod Vármegye. Itt már el kezdődött a'
szület; de a' sokáig tartott szárazság miatt a'
szőlő csak el sülvén, és meg nem érdehevén,
azután következett három hétig tartott essőzés
miatt éretlen, nagyon rothadásnak indulván, sem
jó, sem sok bört nem reménylünk; már most
ugyan igen szép időre fordulván, érik is, azik is
a' szőlő. De az allzúzollóból is kevés haizuot
reménylhetünk.